

VUOSI- KERTOMUS 2018

**ate
ria**

Päijät-Hämeen
ATERIAPALVELUT

SISÄLTÖ

Toimitusjohtajan katsaus 3

Toimintakertomus
1.1.–31.1.2018 4

Tuloslaskelma 7

Tase 8

Allekirjoitukset 9

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

VUOSI 2018 oli monelta osin yllätyksellinen. Toimintakauden aikana yrityksen liikevaihto kasvoi kahdella miljoonalla eurolla budjetoidusta. Liikevaihtoa kasvattivat sekä uudet asiakkuudet että ravintolapalveluille suunnatut myynnin tehostamistoimenpiteet. Kesällä 2018 Suomea koetteli kaikkien aikojen kuumin kesä ja tästä johtuen elintarvikkeiden hinnat olivat vahvassa nousussa. Elintarvikkeiden hintojen nousu aiheutti yhtiölle yli miljoonan euron elintarvikkestannusten ylityksen.

Tuottavuusnäkökulmasta tuotannon keskittämistä jatkettiin suunnitellusti sekä Etelä-Lahden aluekeittiön että sairaalan ravintokeskuksen osalta. Lähtökohtana keskittämiselle oli uusi tuotantotapa. Ruokaa tuottavien yksiköiden henkilöstön määrä väheni ja samalla henkilötehokkuus kasvoi toimintakauden aikana. Tältä pohjalta on nähtävissä merkittävät kustannussäästöt sekä Lahden sivistystoimen että Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ravintokeskuksen kustannuksissa.

Henkilöstön hyvinvointiin ja tiedottamiseen panostettiin. Työhyvinvointikysely osoitti henkilöstön hyvinvoinnin olevan hyvällä tasolla, sairauspoissaolojen määrän merkittävä lasku tuki tätä tulkintaa. Päijät-Hämeen Ateriapalveluiden intra tarjosi koko henkilöstölle foorumin reaaliaikaiselle tiedonsaannille kaikissa yrityksen kohteissa.

Merkittävänä laatua parantavana kehityskohteena oli sairaalalle suunnattu ravitsemuskäsikirja, joka parantaa keittiön ja sairaalan osastojen yhteistyötä merkittävästi. Lisäksi panostettiin kohdekohtaiseen toimintolaskentaan, jonka pohjalta jatketaan kustannuksilta läpinäkyvää hinnoittelua ja tuotteistumalla koko yrityksen osalta.

Haluan kiittää asiakkaitamme sekä henkilöstöä kuluneesta vuodesta. Jatkamme työtä palvelun laadun ja kilpailukykyisen hinnan eteen myös vuonna 2019.

Tanja Pelti

Yleistä

PÄIJÄT-HÄMEEN Ateriapalvelut oy:n liiketoiminta käynnistyi 1.5.2017 ja päättynyt vuosi oli yhtiön ensimmäinen täysi toimintavuosi. Yhtiön omistavat Lahden kaupunki ja Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä. Yhtiö kuuluu tytäryhtiönä Lahti-konserniin.

Yhtiö tuottaa ja järjestää ateriapalveluita kunnille, kuntayhtymille, muille yhteisöille ja yrityksille sekä yksityisille henkilöille. Tämä tapahtuu valmistamalla, toimittamalla ja tarjoilemalla valmiita aterioita, pitämällä henkilöstöravintoloita, kahviloita ja kanttiineja sekä harjoittamalla pitopalvelua. Yhtiö noudattaa hankintalain sidosyksikköaseman säilyttämiseksi asetettuja ehtoja.

Ateriapalveluita tuotetaan päiväkodeille, kouluille, sairaaloille, terveysasemille, palvelukeskuksille ja palvelutaloille. Sen palveluverkostossa oli kauden päättyessä 14 valmistuskeittiötä ja 72 palvelukeittiötä. Lisäksi aterioita toimitettiin päivittäin tarjoiluvalmiina noin 40 toimituspisteeseen ja kotihoidon asiakkaille kotiin vietäviksi pakattiin noin 300 ateriala.

Tunnusluvut taloudellisesta asemasta ja tuloksesta

Liikevaihto, milj. €	26,9	15,0
Liikevoitto / -tappio, €	-138 923	36 928
Liikevoittoprosentti	-0,5	0,3
Omavaraisuusaste, %	18,1	15,5
Oman pääoman tuotto, %	-301,7	144,1
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	349	343
Henkilöstökulut tilikaudella, milj. €	11,5	6,7

Tulos ja taloudellinen tilanne

TILIKAUDEN liikevaihto oli 26,9 miljoonaa euroa. Asetettuun tavoitteeseen nähden yhtiön liikevaihto ylittyi kahdella miljoonalla eurolla.

Yhtiön liiketulos oli tappiollinen 0,1 miljoonaa euroa. Tappiolliseen tulokseen vaikuttivat elintarvikkeiden ennakoimaton hintojen nousu, perustamisvaiheen kertaluonteiset kulut sekä ennakoimattomat ja keskimääräistä suuremmat vuokratkulut.

Henkilöstökulut kehittyivät tilikaudella positiivisesti ja alittuivat budjettiin nähden lähes 0,7 miljoonaa euroa. Kulujen osuus liikevaihdosta oli 43 prosenttia, edellisen vuoden vastaava luku oli 44 prosenttia.

Vuokrien osuus liikevaihdosta oli 12 prosenttia.

Yhtiön investoinnit olivat suuruudeltaan 0,05 miljoonaa euroa keskittyen tuotanto-, talous- ja hallintojärjestelmiin. Yhtiön perustamiseen liittyviä kehittämishankkeita toteutettiin useita ja rahoitettiin toiminnan tuotoilla.

Yhtiöllä on miljoona euroa oman pääoman ehtoista lainaa yhtiön omistajilta. Lainat ovat eräpäivättömät. Lainan korko on 12 kuukauden euribor + 5,05 prosenttia ajalle 1.1.2018–31.12.2022 ja 1.1.2023 alkaen 7 prosenttia. Lainan pääoma ja korko maksetaan yhtiön selvitystilassa ja konkurssissa muita velkojia huonommalla etuoikeudella.

Kassavirta säilyi tasaisena ja hyvällä tasolla koko tilikauden ajan huolimatta siitä, että koulujen loma-ajat tuovat syklisyyttä liikevaihdon kehitykseen.

Yhtiön osakepääoma ja osakkaat

YHTIÖN osakepääoman muodostaa 1000 nimellisarvoltaan 10,00 euron osaketta. Lahden kaupungin omistusosuus on 56,9 prosenttia ja Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän 43,1 prosenttia.

Yhtiön hallitus, toimiva johto ja tilintarkastajat

YHTIÖN hallituksessa ovat toimineet Juhani Jokelainen (pj), Maritta Vuorinen (vpj), Emmanouil Tsesmelis ja Timo Louna. Kari Ratala ja Susanna Keiski toimivat 22.3.2018 saakka ja siitä eteenpäin Tarja Tornio ja Salla Terho. Salla Terho erosi hallituksesta 24.10.2018 ja hänen tilalleen valittiin 22.11.2018 alkaen Paula Ryytänen.

Kaupungin edustajana kokouksissa asiantuntijana puhe- ja läsnäolo-oikeudella ovat toimineet konsernipalvelujohtaja Mika Mäkinen 12.4.2018 saakka ja siitä eteenpäin kehityspäällikkö Veli-Pekka Ignatius. Esittelijänä kokouksissa toimi toimitusjohtaja Tuulia Pelli, asiantuntijana hallintojohtaja Tuija Peränen ja sihteerinä hallintosihtööri Kaija Nieminen.

Hallitus kokoontui tilikaudella 11 kertaa. Varsinaisia yhtiökokouksia pidettiin yksi, 22.3.2018 ja ylimääräisiä yhtiökokouksia yksi, 22.11.2018.

Yhtiön toimitusjohtajana jatkoi Tuulia Pelli. Johtotiimissä toimi toimitusjohtajan lisäksi hallintojohtaja, tuotantopäällikkö, asiakkuuspäällikkö ja pysyvä asiantuntijana henkilöstöpäällikkö.

Tilintarkastajana toimi Tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, vastuullisena tilintarkastajana Katri Lehtikangas.

Henkilöstö

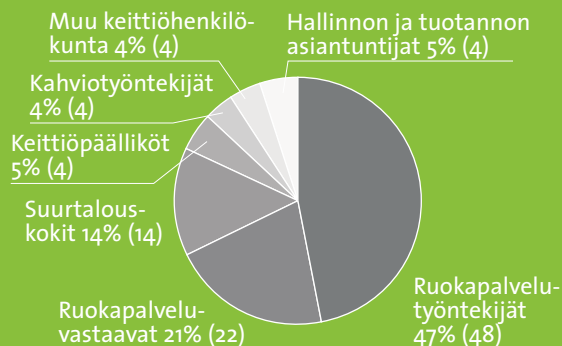
SOVELLETTAVA työehtosopimus vaihtui 1.2.2018 alkaen Avaintyöntekijät AVAINTA ry:n työehtosopimukseksi.

Tilikauden lopussa 31.12.2018 Päijät-Hämeen Ateriapalveluissa oli yhteensä 349 henkilöä, joista vakainaisia 295 (85 %) ja määräaikaisia 54 (15 %). Naisten osuus tilikauden lopussa oli 334 (96 %) ja miesten 15 (4 %). Henkilöstön keski-ikä vuoden viimeisenä päivänä oli 48,8 vuotta.

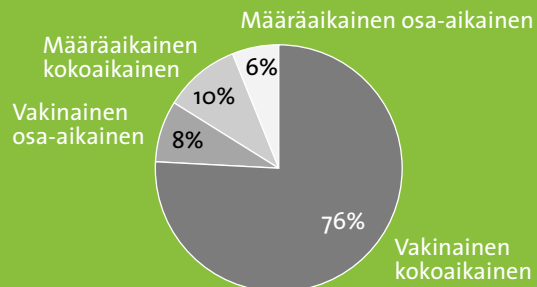
Vuosi 2018 oli mittavaa henkilöstön kehittämisen ja kouluttamisen aikaa. Koulutuspäiviä kertyi keskimäärin 3,3 päivää/hlö. Merkittävänä koulutuskokonaisuutena toteutetaan yhteistyössä Koulutuskeskus Salpauksen kanssa

Henkilöstö tehtävänimikkeittäin 31.12.2018

Suluissa nimikkeen osuus vuonna 2017.

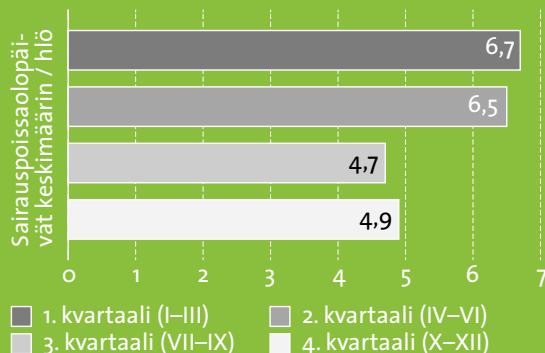

Henkilöstö työsuhteen mukaan 31.12.2018

Sairauspoissaolot 2018

Sairauspoissaolojen kehitys kvartaaleittain.

sivistystoimen ruokapalveluvastaavien koulutuskokonaisuus, joka käynnistyi maaliskuussa 2018 ja päättyi helmikuussa 2019. Koulutukseen osallistuu 50 palvelukeittiö-esimiestä ja sen kesto on 10 päivää/hlö. Koulutuskokonaisuuden tavoitteena on parantaa palvelukeittiöesimiesten valmiuksia esimiestyössä.

Työhyvinvoinnin edistämiseksi yhtiön henkilöstöllä on ollut mahdollisuus osallistua työterveyshuollon ryhmätoimintaan. Sairaspoissaolojen määrä on kääntynyt laskuun erityisesti tilivuoden jälkimmäisellä vuosipuoliskolla ja oli 10,5 pv per henkilö (2017: 12,9).

Yhteistoimintaneuvottelukunta kokoontui vuoden 2018 aikana yhteensä 7 kertaa. Työsuojelutoimikunnan kokouksia pidettiin vuoden aikana 4 kappaletta. Yhteistyö työnantajan ja henkilön edustajien välillä sujui hyvässä hengessä.

Työhyvinvointikysely toteutettiin huhti–toukokuussa 2018. Siihen vastasi 74 prosenttia henkilöstöstä. Työhyvinvointiteeman keskiarvo oli 3,88 (asteikko 1–5).

Olennaiset tapahtumat tilikauden aikana ja sen päättymisen jälkeen

TOIMINTAKAUDEN aikana kehitettiin SOTE-sektorin ateriatuotantoa. Päijät-Hämeen keskussairaalan ravintopalvelussa otettiin käyttöön kuumen ruokatuotannon rinnalle kylmän ruoan tuotantomalli. Keskussairaalan ravintopalveluista on kasvamassa yhtiön toinen merkittävä valmistuskeittiö Etelä-Lahden Aluekeittiön rinnalle. Etelä-Lahden Aluekeittiössä aterial valmistus on vuodesta 2017 keskittynyt kylmän ruoan tuotantomalliin ja 2018 lopussa se valmisti koulu- ja päiväkotilounaat 28 palveluyksikköön.

Hyvinvointikuntayhtymän kanssa saatiin neuvoteltua pitkäaikainen ateriapalvelusopimus 2020 loppuun. Sopimus sisältää 1 optiovuoden.

Hartolan kunnan ja Orimattilan kaupungin kanssa aloitettiin ateriapalveluyhteistyö vuoden 2018 alusta.

Ateriapalveluyhteistyö päättyi Coronaria Iltauuli Oy:n kanssa sekä kahdessa Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän

palvelutalossa, Asumispalveluyksikkö Tiilikartanossa ja Palvelutalo Mäntykodossa.

Toiminnan tehokkuutta kehitettiin henkilöstösuunnittelun ja työvuorosuunnittelun keinoin ja valmistauduttiin Timecon-työajanhallintajärjestelmän käyttöönottoon.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

YHTIÖ jatkaa toimintansa vakiinnuttamista ja toimipaikkaverkostonsa kehittämistä tavoitteenaan maltillinen kasvu.

Huolimatta siitä, että koulu- ja päiväkotisektorilla lapsimäärien ei odoteta kasvavan ja SOTE- ja maakuntaudistuksen toteutumisen aikataulu on epävarmaa, potentiaalia yrityksen kasvulle kunta- ja maakuntatasolla on nähtävissä.

Riskien hallinta

YHTIÖN merkittävimmistä taloudellisista riskeistä on tunnistettu oikea hinnoittelu, raaka-aineiden hintamuutokset sekä sopimushallintaan liittyvät riskit. Operatiivisista riskeistä elintarvikkeiden turvallisuus, jäljitettävyyys ja hyvän hygieniakäytännön mukainen toiminta ovat suurimpia.

Taloudellisiin riskeihin varaudutaan mm. luomalla selkeät hinnoittelun periaatteet ja kehittämällä sopimushallintaa. Operatiivisten riskien hallitsemiseksi on laadittu suurkeittiöiden omavalvontasuunnitelma, jota ylläpidetään jatkuvasti ja toteutetaan päivittäisessä toiminnassa. Laatua ja tuotantoa seurataan suunnitelmallisilla auditoinneilla.

Yhtiön hallitus arvioi vuosittain riskien tasoa.

Hallituksen esitys yhtiön tilikauden tulosta koskeviksi toimenpiteiksi

HALLITUS esittää, että tilikauden tappio, -189 067,07 euroa, kirjataan voittovaroihin ja että osinkoa ei jaeta.

TULOSLASKELMA

	1.1.–31.12.2018		1.5.–31.12.2017	
LIIKEVAIHTO		26 989 453,09		15 043 963,02
Liiketoiminnan muut tuotot	106 331,25		43 310,67	
Materiaalit ja palvelut	-10 417 070,76		-5 104 442,35	
Varaston muutos (lisäys)	12 897,56	-10 404 173,20	201 096,44	-4 903 345,91
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-9 470 081,30		-5 388 426,85	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 677 922,46		-1 064 280,35	
Muut henkilösivukulut	-345 995,33	-11 493 999,09	-209 186,70	-6 661 893,90
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelmanmukaiset poistot		-36 542,23		-21 261,63
Liiketoiminnan muut kulut		-5 299 993,14		-3 463 844,62
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)		-138 923,32		36 927,63
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot muilta				
Korkotuotot muilta		355,62		191,96
Korkokulut saman konsernin yrityksille		-50 372,08		-14 070,39
Korkokulut muille	-68,91	-50 085,37	-66,35	-13 944,78
VOITTO (TAPPIO) ENNEN				
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		-189 008,69		22 982,85
Tuloverot				
Tilikauden verot		-58,38		-1 088,93
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		-189 067,07		21 893,92

TASE

31.12.2018

21.12.2017

Vastaavaa

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet	26 547,72			
Aineelliset hyödykkeet	121 035,89		131 166,98	
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		147 583,61		131 166,98

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet	201 694,00		172 545,00	
Valmiit tuotteet	12 300,00	213 994,00	28 551,44	201 096,44

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	65 770,39		44 336,43	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	4 069 923,43		6 175 560,08	
Muut saamiset	25 705,79		18 513,44	
Siirtosaamiset	119 365,39	4 280 765,00	68 226,35	6 306 636,30
Rahat ja pankkisaamiset		9 600,00		9 400,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		4 651 942,61		6 517 132,74

Vastaavaa yhteensä

4 651 942,61 **6 648 299,72**

Vastattavaa

OMA PÄÄOMA

Osakepääoma	10 000,00		10 000,00	
Edellisten tilikaudien voitto(tappio)	21 893,92		0,00	
Tilikauden tulos	-189 067,07		21 893,92	
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		-157 173,15		31 893,92

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Velat saman konsernin yrityksille		1 000 000,00		1 000 000,00
-----------------------------------	--	--------------	--	--------------

Lyhytaikainen

Ostovelat	916 154,36		698 043,49	
Velat saman konsernin yrityksille	595 753,68		1 627 862,22	
Muut velat	387 138,91		716 529,59	
Siirtovelat	1 910 068,81	3 809 115,76	2 573 970,50	5 616 405,80
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		4 651 942,61		6 616 405,80

Vastattavaa yhteensä

4 651 942,61 **6 648 299,72**

ALLEKIRJOITUKSET

Toimimntakertomuksen ja tilinpäätöksen alleirjoitukset

Lahdessa 20.2.2019

Juhani Jokelainen
Hallituksen puheenjohtaja

Maritta Vuorinen
Hallituksen varapuheenjohtaja

Timo Louna
Hallituksen jäsen

Tarja Tornio
Hallituksen jäsen

Emmanouil Tsesmelis
Hallituksen jäsen

Paula Ryyänen
Hallituksen jäsen

Tuulia Peili
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Lahdessa 25.2.2019

KPMG OyAb Tilintarkastusyhteisö
Katri Lehtikangas
KHT -tilintarkastaja

Päijät-Hämeen Ateriapalvelut oy:n hallitus

Juha Jokelainen

Maritta Vuorinen

Tsesmelis
Emmanouil

Timo Louna

Tarja Tornio

Paula Ryyänen

Päijät-Hämeen
Ateriapalvelut Oy
Vuosikertomus 2018
Ulkoasu ja taitto:
Päivi Liikamaa
paivi.liikamaa@phnet.fi
Valokuvat:
Noora Seppälä
Kirsi Todd (henkilökuvat)

